Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0341

De ernstige politieke situatie in Guinee-Bissau na de staatsgreep van 26 november

Resolutie van het Europees Parlement van 18 december 2025 over de ernstige politieke situatie in Guinee-Bissau na de staatsgreep van 26 november (2025/3027(RSP))

Het Europees Parlement,

– gezien artikel 150, lid 5, en artikel 136, lid 4, van zijn Reglement,

A. overwegende dat er op 23 november 2025 in Guinee-Bissau algemene verkiezingen zijn gehouden; overwegende dat de belangrijkste oppositiepartij, de PAIGC, uitgesloten was van deelname aan deze verkiezingen;

B. overwegende dat een militaire groepering onder leiding van generaal Horta N'Tam op 26 november 2025 met geweld de macht heeft gegrepen en het verkiezingsproces vlak voor de officiële bekendmaking van de verkiezingsuitslag op onrechtmatige wijze heeft stilgelegd; overwegende dat de leider van de staatsgreep banden heeft met de zittende president Embaló, en dat dit aanleiding heeft gegeven tot de ernstige beschuldiging dat de staatsgreep heeft plaatsgevonden om een verkiezingsnederlaag te voorkomen;

C. overwegende dat demonstranten de autoriteiten hebben opgeroepen de verkiezingsuitslag openbaar te maken; overwegende dat de militaire junta de burgerlijke vrijheden ernstig heeft ingeperkt, dat er schendingen van de mensenrechten van demonstranten en journalisten zijn gemeld en dat er ten minste 18 mensen willekeurig gevangen zijn genomen, waaronder regeringsfunctionarissen, magistraten en oppositieleiders;

D. overwegende dat er op de dag van de staatsgreep oppositieleiders zijn gearresteerd, die sindsdien in eenzame opsluiting worden vastgehouden zonder toegang tot een advocaat;

E. overwegende dat presidentskandidaat Fernando Dias da Costa zijn toevlucht heeft gezocht in de ambassade van Nigeria; overwegende dat president Embaló het land mocht verlaten;

F. overwegende dat het lidmaatschap van Guinee-Bissau van de Afrikaanse Unie, de Gemeenschap van Portugeestalige landen en de Economische Gemeenschap van West-Afrikaanse Staten is opgeschort totdat de grondwettelijke orde is hersteld;

1. veroordeelt ondubbelzinnig de machtsovername door het leger op 26 november 2025 en het stilleggen van het verkiezingsproces; verwerpt de ongrondwettelijke regeringswissel en dringt aan op onmiddellijk herstel van de grondwettelijke orde van Guinee-Bissau en op onmiddellijke hervatting van het verkiezingsproces;

2. veroordeelt uitdrukkelijk het buitensporige gebruik van geweld door veiligheidstroepen tegen de bevolking; verzoekt alle partijen zich te onthouden van geweld; dringt erop aan dat er een onafhankelijk onderzoek naar de mensenrechtenschendingen wordt uitgevoerd en dat de personen die verantwoordelijk zijn voor de staatsgreep en de mensenrechtenschendingen voor hun daden ter verantwoording worden geroepen;

3. eist de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van de oppositieleiders Domingos Simões Pereira, Octávio Lopes, Marciano Indi, Roberto Mbesba en alle andere personen die willekeurig gevangen worden gehouden;

4. veroordeelt de gewelddadige onderdrukking van activisten, journalisten, mensenrechtenverdedigers en maatschappelijke organisaties door de junta; dringt erop aan dat alle beperkingen voor de onafhankelijke media worden opgeheven en dat alle vormen van vervolging van het maatschappelijk middenveld worden gestaakt;

5. verzoekt de nationale kiescommissie van Guinee-Bissau om de geverifieerde verkiezingsuitslag te publiceren, zonder militaire of politieke inmenging;

6. dringt erop aan dat alle belangrijke actoren een inclusieve politieke dialoog aangaan, met de steun van regionale actoren, met als doel structurele hervormingen te realiseren ter versterking van de democratie en de rechtsstaat;

7. dringt er bij de EU op aan om zo snel mogelijk haar overeenkomsten en financiering onder de loep te nemen om ervoor te zorgen dat de fondsen voor samenwerking niet ten goede komen aan de junta of andere autoritaire structuren, en prioriteit te geven aan de ondersteuning van democratische maatschappelijke organisaties;

8. verzoekt de Raad te overwegen beperkende maatregelen vast te stellen tegen de personen die verantwoordelijk zijn voor de staatsgreep en voor de grootschalige mensenrechtenschendingen;

9. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de autoriteiten van Guinee-Bissau, Afrikaanse regionale organisaties, de Gemeenschap van Portugeestalige landen en de Verenigde Naties.